

תקוע בטלוויזיה הישראלית, על רקע סיקור הופעתו של עראפאת באו"ם

אלון ומשה פרס. אך, כאמור, אין בכך שמץ של צידוק. תקוע גינה את עצרת האו"ם על הזמנת "ראש שבת המרצחים" בכך כרך יחד, ואיחד אוטומטית, ידידי ישראל מסודרתיים עם אויביה המושבעים, שהרי כולם הצביעו בעד הזמנה. הוא קבע שעם הופעת עראפאת, שנתקבל זה עתה במחאות-כספיים סוערות, "הגיעו הנה שפילת" הדמים והבהמות, על-מנת לאסוף את השלל של הכניעה השפלה". כלומר: אתם, חברי עצרת האו"ם, עמי העולם כולם, כולכם מיפלצות צמאות-דם, בתמות או פחדנים נכנעים ושפלים.

אכן, מלאכת-מחשבת של טאקטיקה פרי דמנטריות!

לא היתה בנאום אף מילה אחת שלא היתה השמעה גסה, המכוונת נגד כולם. פלסטינים, ערבים, קומוניסטים, מדינות אירופה, ידידי ישראל, כולם מתועבים. אחרי ה"סינגנון המחונן של עראפאת, נשמע קולה של ישראל קיצוני וצמרנני. היתה בה נימה פאראנאודית, כצעקותיה של זקנה המאשימה את מישפחתה, את שכניה ואת העולם כולו בקשירת קשר נגדה.

אך גרוע מן הסינגנון היה התוכן. עראפאת הציע פיתרון בלתי-סביר — אוי"תה "מדינה חילונית" דימונית. מודה העמיד תקוע — על פי הוראות ירושלים — פיתרון שמוכרח היה להישמע, בשעה זו, באוזני כל מדינאי, כאירועים מוחלטים.

תקוע לא הציע מדינה פלסטינית, בצד ישראל. איך היה יכול? ממשלת ישראל מתנגדת לכך, והוא, תקוע עצמו, שלל את עצם קיומם של הפלסטינים בנאומים ללא-ספור.

עכשיו — בנובמבר 1974! — הציע תקוע בכל הרצינות שהפלסטינים (מניין צצו אלה פתאום?) ימצאו את פיתרוןם בממלכת-יירדן, שהרי ירדן, לדבריו, מהווה זה מכבר "מדינה פלסטינית"! הסיסמה האווילית, ש"המלך חוסיין עצמו ויתר עליה וקבר אותה רשמית, חזרה בפני הנציג הישראלי, שקיבל על עצמו לקבוע מי זה פלסטיני, ומתי מדינה פלסטינית.

זה אפילו אינו מרגיז עוד. זה מצחיק, אילו הציע עראפאת שהישראלים יחזרו לפולין ול-מארוקו, היה נמצא באותה רמה. בקיצור, דבריו של תקוע לא היה רמו של פיתרון, אף לא שמץ של בשורה חדשה, אף לא קורטוב של אלטרנטיבה סבירה לדברי עראפאת.

הדבר כמעט לא ייאמן, אבל בתום יום זה נראתה ישראל באו"ם ובעולם כיותר קני"אית, יותר קיצונית, פחות פשרנית, מאשר יאמר עראפאת!

אחרי נאום זה, יכלו הנציגים להצביע במצפון שקט בעד קיצוץ זכות-הדיבור של תקוע בהמשך הוויכוח. אם אין לנציג ישראל מה לומר מלבד השמצות צורמות, מדוע צרכים לשמוע אותו שלוש פעמים ביום, עשרים פעמים בשבוע?

שוב או"ם - שמו"ם?

אחרי הישג לאומי ואישי זה, הופיע תקוע למחרת היום בטלוויזיה הישראלית, מרוצה מעצמו ומדושן עונג, והסביר שחלל בסדר.

(המשך בעמוד 28)

היוזמים הבטיחו שיבואו 150 אלף. הכתבים הישראליים דיווחו על 100 אלף, 150 אלף ואפילו — בשיא של התלהבות טלוויזיונית — על 175 אלף. יגאל אלון התמוגג מנחת הרוץ מ"בקר-הידה נלהב לעסקן יהודי כלשהו. אכן, "ניו יורק טיימס" המרויחודי, המכיר בה, העריך את מוספר המפגינים ב-25 אלף, עשרים וחמישה. ומי שהסתכל היטב בציונותי הטלוויזיה, והמכיר את המקום, נוכח לדעת שזהו מוספר מהימן.

בא חלקיק קטן מן הציבור היהודי, ואף מן הציבור הישראלי בניו-יורק, כמה פוליטיקאים אמריקאים, שרצו להיבחר מחדש באותו שבוע, נאמרו. הנרי ג'קסון, המלך הגויי של יהודי אמריקה, המבקש לעלות בעזרתם אל כס הנשיא, נאם. אכן השמיע נאום נלהב באנגלית מצויינת (חינם?) ומשה דיין הוסיף דברים באנגלית עילגת (חינם?) המרויחיה היחידים מכל המהומה: יאסר עראי פאת. המתח לקראת בואו גבר.

אבל בזה לא היה די, הליגה להגנה יהודית, מין קאריקטורה של קורקלוס-קלאן יהודי, ערכה ברעש רב מסיבת-עיתונאים, והודיעה שהיא עומדת לרצוח את מנהיג אש"ף, הכרוז כזאת היא טרף לכלי-התקשורת, והם נתנו לאיום פירסום מירבי.

מובן מאליו שהיה זה איום ריק של חבורת אפסים חולי-פירסומת. אבל הוא השיג שתי תוצאות חשובות. האשית, צופה-הטלוויזיה האמריקאי נוכח לדעת כי אין הבדל בין טרוויסטים יהודיים וערביים, וכי עראפאת ויריביו הישראליים נמצאים באותה הרמה.

שנית, המתח לקראת ביקור עראפאת הגיע לשיאו. כל רקע מושעות שהייתו במרכז האו"ם הפכה רגע רומאטי.

ההסברה היהודית-הישראלית בעולם מצטיינת בכיש-רונה, בייחוד כשהיא פועלת לטובת הערבים.

האם השתגע העולם?

הכל היה מוכן לבואו של איש. הכל רצו לראות: איך הוא נראה, האיש המעורר התרגשות כזאת? איך הוא מדבר? איך הוא מתלבש?

כאשר נכנס לאולם העצרת, היהו מחיאות-הכפיים מקיר אל קיר, רבים מן הנציגים, וביניהם ידידי ישראל מסודרתיים, קמו על רגליהם כדי לכבדו. ראשה-הטכס של האו"ם ליווה אותו למקומו — כסא על הבמה, השמור לראשי-מדינות.

לנוכחים היתה ההרגשה שהם עדים לרגע היסטורי — כמו שהיתה לקורמיהם, לפני דור, כאשר מושחתת ישראל תפסה לראשונה את מקומה באולם העצרת.

לישראל, החי בעולם של שטיפת-מוח, נראה הדבר כאילו השתגע העולם כולו.

אלוף חוטסייה-המוסוסים, האיש שידיו מגואלות בדם ילדי קריית-שמונה ומעלות — והוא מתקבל בכבוד-מלכים?

הרי זה שפל חדש בתולדות העולם! האו"ם פשט את הרגלו! ריח-הנפט העביר את העמים על דעתם! הנאציזם משתולל! העולם כולו נגדנו!

האמנם? אפשר להסביר את הזמנת עראפאת בשיי קולום פולטימי וכלכליים, באינטרסים מוצקים ובכפנט נזול. אבל אין זה מסביר את ההתלהבות, את מחיאות-הכפיים הסוערות, את הקימה על הרגליים.

לתופעה זו יכולים להיות רק שני הסברים: או שנציגי כל האומות הם נאצים, השמחים על שפיכת דם יהודי, והנהיגים למראה גויות של ילדים יהודיים, מי שמאמין בזה, מקומו בבית-משוגעים או בכנסת.

או שהנציגים הריעו לאדם המייצג בעיניהם את העם הפלסטיני, וביקשו בדרך זו להביע את אהדתם לקרבן של טרגדיה היסטורית, הזועקת לפיתרון. אם כן, הם כיבדו את עראפאת למרות שיטות הפידאיון, מתוך תיקווה ששילוב אש"ף במישפחת-העמים ובמוסדות הרב-לאומיים יתפכוהו לגורם אחראי, מתון ושקול, שיהיה מוכן לשלם עם מדינת-ישראל.

ההבדל בין שני ההסברים אינו תיאורטי. הוא חשוב ביותר, לא רק מבחינת שפיות-הדעת שלנו, אלא גם מבחינת המסקנות המעשיות הנשקפות מהם לגבי המאקטיקה שלנו באו"ם.

הנאום שלא נאם

אומנו של עראפאת היה מלאכת-מחשבת. משקיף פרו-ישראלי שנכח במקום, הסנאטור צ'ארלס פרסי, ש"הוא חבר המישלחת האמריקאית והתלוי בקולות היהודים במחוז-בחירתו, הגיב מייד אחרי סימו: "זאת היתה יצירת-אמנות. היא נוסחה בחוכמה בלתי-רגילה. הוא לא נתן לישראל דבר."

ואכן, עראפאת, שהופיע מגולח ומסודר, דיבר כסינגנון מתון ופייסני, שהעלים את התוכן הקיצוני של דבריו. דבריו סיברו את האוזן. דימויו ("אני נושא ביד אחת ענף של זית, וביד השנייה רובה של לוחם-שיחורר")

* מדוע נערכה ההפגנה שבוע לפני הופעת עראפאת? מדוע לא נדחתה, כאשר נדחתה ההופעה? לפי גירסה סבירה, קשור הדבר במועד הבחירות. ההפגנה נערכה ערב הבחירות, ועראפאת הופיע אחריו. ואכן, הסנטורים יעבז וריביות, נבחרו באותו שבוע מחדש.

כבשו את הדימויו. בקיצור: נאום פיקחי. מה היתה צריכה להיות התשובה הישראלית לנאום זה, באותו מעמד?

אילו הוטל התפקיד עלי, הייתי עורך לעצמי את החשבון הבא:

חברי העצרת אוהדים את העניין הפלסטיני, נני, ולכן הריעו לעראפאת. אבל הם רוצים גם בקיום מדינת-ישראל. איש מהם אינו מוכן לפיתרון המוצע על-ידי עראפאת, שפירושו המעשי הוא היסוד מדינת-ישראל.

אפילו ברית-המועצות עומדת, בכל הכרוותיה, על זכותה של ישראל לקיום ריבוני. אין כימעט מדינה בעולם הדוגלת רשמית בחיסול ישראל לטובת "מדינה פלסטינית דמוקרטית".

כאן יש לי נקודת-אחיזה טובה. תפקידי הוא לפלג את הגוש הגדול שהזמין את עראפאת.

עלי לשכנע את הנציגים שבדבריו המתונים של עראפאת חבויה תוכנית קיצונית. עלי לנתח את משמעות המושג "מדינה פלסטינית חילונית לא-עדתית, שבה יחיו הנוצרי, היהודי והמוסלמי יחד בצדק, בשוויון ובאחוה".

מוד תוכנית זו, עלי להציג תוכנית סבירה יותר, שתתקבל על דעת נציגי כל האומות, והמשקפת בדגש זה את הקונסנזוס של מישפחת-העמים: הקמת מדינה פלסטינית לצד ישי ראה הריבונית, תוך שדום רשמי, הסדר ופתי תרון הכשיות.

עלי להגיד שישראל אינה מתנגדת לשאת ולתת עם כל מנהיגות פלסטינית שהיא. בתנאי שזו תכיר בישראל ותשאף לדריקום עימה. עלי להביע אהדה לטרגדיה של העם הפלסטיני, ולהביע רצון טוב לעשות את הכל למען פיתרון צודק ומהיר.

כל זה עלי לומר במלים מתונות, בהתאפי קות מריבות, כסינגנון שיתקבל על הדעת.

בצורה זו אצליח ליצור מחדש את התדמית של ישראל מתונה ושוחרת-שלום, לעומת נאום עראפאת, שסינגנונו המתון לא ביטא עמדה מתונה.

בתום היום היה נותר, כלב הנציגים וכלב העולם, הרושם שעמדת ישראל קרובה יותר לקונסנזוס העולמי מאשר עמדת אש"ף. הבידוד הישראלי היה נשכר. היה נוצר לחץ בינלאומי חזק על עראפאת למתן את עמדות אש"ף.

אחרי נאום כזה, לא היה נוצר באו"ם רוב לסתימת הסה של ישראל, וגם בוטפליקה לא היה מעו להציע זאת.

"כולכם בהמות!"

בגמר נאומו של עראפאת עלה על הדוכן יוסף תקוע. הוא נאם נאום מוחץ. יורם רונן, הגאון המדיני התורני של הטלוויזיה הישראלית, הכתיר אותו כנאום הגדול ביותר של תקוע באו"ם. אותה שעה הראתה מצלמת הטלוויזיה כיצד מתרוקן אולם העצרת כליל, באופן הפגנתי ממש, ונציג ישראל נשאר עומד, זועם ורועם, בפני הספלים הריקים.

אין די ספק שתקוע נחתה מנאומו זה. אבל כשכיל המדינה היה זה אסון.

מובן שאין להאשים אותו לבדו. הוא פעל על פי הנחיות ממשלת ישראל, ממשלתם של גולדה רבין, אבא